

ZAKON

O STANDARDIZACIJI

(Objavljen u 'Sl. listu CG', br. 13 od 26. februara 2008)

I. OPŠTE ODREDBE Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se načela i ciljevi standardizacije u Crnoj Gori, osnivanje, organizovanje i djelatnost organizacije za standardizaciju Crne Gore, donošenje, izdavanje i primjena crnogorskih standarda i srodnih dokumenata iz oblasti standardizacije, kao i inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona.

Značenje izraza

Član 2

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) standardizacija je aktivnost na utvrđivanju odredaba za opštu i višekratnu upotrebu, u odnosu na stvarne ili potencijalne probleme, radi postizanja optimalnog nivoa uređenosti u određenoj oblasti;
- 2) standard je dokument utvrđen konsenzusom i donijet od priznatog tijela, u kome se za opštu i višekratnu upotrebu utvrđuju pravila, smjernice ili karakteristike za aktivnosti ili njihove rezultate radi postizanja optimalnog nivoa uređenosti u određenoj oblasti. Standard takođe može da sadrži ili da se isključivo odnosi na terminologiju, simbole, zahtjeve koji se odnose na pakovanje, označavanje ili obilježavanje ako se primjenjuju na proizvod, metod proizvodnje ili obrade;
- 3) međunarodni standard je standard koji je donijela međunarodna organizacija (međunarodno tijelo) za standardizaciju i koji je dostupan javnosti;
- 4) evropski standard je standard koji su donijele evropske organizacije za standardizaciju i koji je dostupan javnosti;
- 5) crnogorski standard je standard koji je donijela organizacija za standardizaciju Crne Gore i koji je dostupan javnosti;
- 6) srodni dokument iz oblasti standardizacije (u daljem tekstu: srodni dokument) jeste dokument koji je donijela organizacija za standardizaciju i koji je dostupan javnosti, a ne ispunjava uslove da bude donesen kao crnogorski standard;
- 7) donošenje standarda ili srodnog dokumenta je skup koordiniranih aktivnosti koje započinju usvajanjem predloga za donošenje standarda ili srodnog dokumenta, a završavaju se donošenjem akta o njegovom proglašenju;
- 8) zainteresovana strana je privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik i drugo fizičko lice koji su zainteresovani za standardizaciju;
- 9) konsenzus je opšti sporazum o bilo kom značajnom pitanju postignut tako da se uzmu u obzir stanovišta svih zainteresovanih strana i da se usaglase svi suprotstavljeni stavovi, pri čemu se pod konsenzusom ne podrazumijeva jednoglasnost;
- 10) ocjenjivanje usaglašenosti s propisanim zahtjevima je svaka aktivnost kojom se posredno ili neposredno utvrđuje da li su ispunjeni određeni zahtjevi;
- 11) znak usaglašenosti je znak ili oznaka koja je stavljena na proizvod u skladu sa pravilima organizacije za standardizaciju Crne Gore koja ukazuje na njegovu usaglašenost sa zahtjevima standarda;
- 12) međunarodne organizacije za standardizaciju su organizacije za standardizaciju u koje se mogu učlanjivati odgovarajuća nacionalna tijela bilo koje zemlje, kao što su:
 - Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO);
 - Međunarodna elektrotehnička komisija (IEC);
 - Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU);
- 13) evropske organizacije za standardizaciju su organizacije za standardizaciju, u koje se mogu učlanjivati odgovarajuća nacionalna tijela iz evropskih zemalja, kao što su:
 - Evropski komitet za standardizaciju (CEN);
 - Evropski komitet za standardizaciju u elektrotehnici (CENELEC);
 - Evropski institut za standarde iz oblasti telekomunikacija (ETSI).

II. NAČELA I CILJEVI STANDARDIZACIJE

Načela

Član 3

Standardizacija u Crnoj Gori zasniva se na sljedećim načelima:

- 1) pravu na dobrovoljno učešće i doprinos svih zainteresovanih strana pri donošenju crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 2) konsenzusu zainteresovanih strana;
- 3) sprječavanju prevladavanja pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom zainteresovanih strana;
- 4) preglednosti postupka standardizacije i dostupnosti javnosti crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 5) međusobnoj usklađenosti crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 6) uzimanju u obzir stanja razvijenosti tehnike i pravila međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju i relevantnih međunarodnih ugovora;
- 7) da proizvod ili usluga iz države koja je potpisnica relevantnog međunarodnog ugovora ima isti tretman kao i sličan domaći proizvod ili usluga, odnosno sličan proizvod ili usluga iz bilo koje druge države;
- 8) da standardi nijesu pripremljeni, donijeti ili primijenjeni sa ciljem stvaranja neopravdanih prepreka u međunarodnoj trgovini;
- 9) uključivanju međunarodnih standarda ili njihovih odgovarajućih djelova, kao osnova za crnogorske standarde;
- 10) prevashodne primjene standarda u pogledu uslova primjene proizvoda, prije nego na njegov dizajn ili opisne karakteristike.

Ciljevi

Član 4

Ciljevi standardizacije su:

- 1) poboljšavanje zaštite života, zdravlja i bezbjednosti ljudi, životinja i biljaka i zaštite životne sredine;
- 2) unaprjeđivanje kvaliteta proizvoda, procesa i usluga, utvrđivanje njihove namjene, unificiranje, kompatibilnost i zamjenljivost;
- 3) obezbjeđenje jedinstvene tehničke osnove;
- 4) razvoj i unaprjeđenje proizvodnje i prometa robe, izvođenja radova, odnosno vršenja usluga kroz razvoj međunarodno usklađenih standarda i srodnih dokumenata radi racionalnog korišćenja rada, materijala i energije;
- 5) unaprjeđenje međunarodne trgovine, sprječavanjem ili otklanjanjem nepotrebnih tehničkih prepreka.

IV. OSNIVANJE, DJELATNOST, ORGANI, ČLANSTVO I FINANSIRANJE INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU CRNE GORE

Osnivanje Instituta

Član 5

- (1) Za ostvarivanje ciljeva iz člana 4 ovog zakona i donošenje crnogorskih standarda i srodnih dokumenata, osniva se Institut za standardizaciju Crne Gore (u daljem tekstu: Institut), kao samostalna neprofitna organizacija.
- (2) Akt o osnivanju Instituta donosi Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: osnivač).
- (3) Institut je pravno lice koje se upisuje u Centralni registar Privrednog suda.
- (4) Institut može imati organizacione jedinice van sjedišta Instituta.

Djelatnost Instituta

Član 6

Institut obavlja sljedeće poslove:

- 1) donosi, razvija, preispituje, mijenja, dopunjava i povlači crnogorske standarde i srodne dokumente;
- 2) obezbjeđuje usaglašenost crnogorskih standarda i srodnih dokumenata sa međunarodnim i evropskim standardima;
- 3) vodi registar crnogorskih standarda i srodnih dokumenata u svim fazama razvoja;
- 4) učestvuje u izradi i preispitivanju standarda i srodnih dokumenata koje donose međunarodne i evropske organizacije za standardizaciju u oblastima za koje postoje potrebe i interesi Crne Gore, a za koje se očekuje preispitivanje ili donošenje crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 5) saraduje sa međunarodnim i evropskim organizacijama za standardizaciju i nacionalnim tijelima za standardizaciju zemalja potpisnica odgovarajućih sporazuma iz oblasti standardizacije;
- 6) izvršava druge zadatke u skladu sa obavezama iz međunarodnih ugovora u oblasti standardizacije koji obavezuju Crnu Goru;
- 7) obezbjeđuje dostupnost javnosti crnogorskih standarda, srodnih dokumenata, publikacija, kao i standarda i publikacija odgovarajućih međunarodnih i evropskih organizacija i drugih zemalja i vrši njihovu prodaju;
- 8) daje osnovu za izradu tehničkih propisa;
- 9) priprema godišnje planove donošenja crnogorskih standarda;
- 10) djeluje kao informacioni centar, u skladu sa zahtjevima predviđenim odgovarajućim međunarodnim

sporazumima i obavezama koje proizlaze iz članstva u odgovarajućim međunarodnim i evropskim organizacijama za standardizaciju;

11) predstavlja i zastupa interese Crne Gore u oblasti standardizacije u međunarodnim i evropskim organizacijama i tijelima za standardizaciju;

12) odobrava upotrebu znaka usaglašenosti sa crnogorskim standardima i srodnim dokumentima, u skladu sa svojim pravilima;

13) u skladu sa svojim pravilima, angažuje organizacije i asocijacije za izradu crnogorskih standarda i srodnih dokumenata u specifičnim oblastima;

14) promoviše primjenu crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;

15) obavlja i druge poslove iz oblasti standardizacije, u skladu sa ovim zakonom i aktom o osnivanju.

Organi Instituta

Član 7

(1) Organi Instituta su: skupština, upravni odbor i direktor.

(2) Aktom o osnivanju i statutom Instituta uređuje se način obrazovanja organa iz stava 1 ovog člana, njihov izbor, mandat, način odlučivanja i druga pitanja od značaja za rad Instituta.

(3) Statut Instituta usvaja skupština Instituta, na predlog upravnog odbora, uz saglasnost osnivača.

Član 8

(1) Član Instituta može biti: privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji su osnovani, odnosno registrovani u skladu sa propisima Crne Gore, kao i fizičko lice koje je državljanin Crne Gore (u daljem tekstu: član Instituta).

(2) Član Instituta učestvuje u radu Instituta i njegovom upravljanju u skladu sa ovim zakonom, aktom o osnivanju i statutom Instituta.

(3) Prava i obaveze člana Instituta, kao i visina članarine uređuju se aktom o osnivanju i statutom Instituta.

Sredstva za rad Instituta

Član 9

(1) Sredstva za rad Instituta obezbjeđuju se:

1) prodajom standarda, srodnih dokumenata i drugih publikacija;

2) naplatom članarine;

3) naplatom usluga;

4) iz budžeta Crne Gore;

5) iz drugih izvora.

(2) Sredstva iz stava 1 tačka 4 ovog člana obezbjeđuju se za:

- sprovođenje poslova utvrđenih godišnjim planovima za donošenje standarda i srodnih dokumenata,

- plaćanje članarine po osnovu članstva u međunarodnim i evropskim organizacijama za standardizaciju;

- sprovođenje međunarodne saradnje u ime Crne Gore a u oblasti standardizacije, kao što je predstavljanje u međunarodnim (ISO, IEC, ITU) i evropskim (CEN; CENELEC, ETSI) organizacijama za standardizaciju.

V. DONOŠENJE, IZDAVANJE I PRIMJENA CRNOGORSKIH STANDARDA I SRODNIH DOKUMENATA

Donošenje standarda i obavještanje

Član 10

(1) Crnogorski standardi i srodni dokumenti donose se i izdaju u skladu sa ovim zakonom i pravilima Instituta. Pravila Instituta moraju biti usklađena s pravilima međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju i Kodeksom dobre prakse za izradu, donošenje i primjenu standarda iz Sporazuma o tehničkim preprekama trgovini Svjetske trgovinske organizacije.

(2) Kao osnova za donošenje crnogorskih standarda i srodnih dokumenata mogu se koristiti međunarodni ili evropski standardi i srodni dokumenti ili nacionalni standardi i srodni dokumenti drugih zemalja.

(3) Institut objavljuje u svom glasilu obavještenja o pokretanju postupaka za donošenje crnogorskih standarda, a kada je to neophodno i za srodne dokumente, kao i obavještenja o njihovom objavljivanju, odnosno povlačenju.

(4) Akt o donošenju, odnosno povlačenju crnogorskog standarda objavljuje se u 'Službenom listu Crne Gore'.

Izvjestaj

Član 11

(1) Institut objavljuje, najmanje jednom u šest mjeseci, izvještaj koji sadrži standarde koji se nalaze u pripremi i standarde koji su donijeti u prethodnom periodu.

(2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Instituta, a obavještenje o izvještaju objavljuje se u glasilu Instituta.

Oglašavanje

Član 12

(1) Institut ostavlja najmanje 60 dana zainteresovanim stranama za podnošenje komentara na nacrt standarda prije njegovog donošenja.

(2) Na zahtjev zainteresovane strane, Institut je obavezan da odmah dostavi nacrt standarda. Naknade koje se naplaćuju za ovu uslugu, izuzev troškova slanja, moraju biti iste za domaća i strana lica.

(3) Vremenski period iz stava 1 ovog člana može biti skraćen ili prekinut kada nastanu ili prijete da nastanu hitni problemi u vezi bezbjednosti, zaštite zdravlja ili životne sredine.

(4) Prilikom pripreme standarda, Institut uzima u obzir sve komentare primljene tokom perioda javne rasprave i odgovara na njih u najkraćem mogućem roku, sa obrazloženjem zašto je neophodno odstupanje od međunarodnog standarda, ako ga ima.

Oznaka standarda

Član 13

(1) Crnogorski standardi i srodni dokumenti označavaju se oznakom koja počinje akronimom MEST, koji se ne smije upotrebljavati za označavanje drugih dokumenata.

(2) Oznaka MEST može se koristiti samo u skladu s pravilima Instituta.

(3) Oznaka iz stava 2 ovog člana je intelektualna svojina Instituta.

Jezik standarda

Član 14

(1) Crnogorski standardi i srodni dokumenti donose se i objavljuju na crnogorskom jeziku.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, crnogorski standardi i srodni dokumenti mogu biti objavljeni i na jednom od zvaničnih jezika evropskih organizacija za standardizaciju, u skladu s pravilima Instituta.

Objavljivanje standarda

Član 15

(1) Crnogorski standardi i srodni dokumenti objavljuju se kao posebne publikacije koje su zaštićene, u skladu s propisima Crne Gore.

(2) Crnogorski standardi i srodni dokumenti objavljuju se u posebnom izdanju Instituta.

(3) Autorska prava za crnogorske standarde i srodne dokumente pripadaju Institutu.

(4) Umnožavanje, u cjelini ili djelimično, kao i distribucija crnogorskih standarda i srodnih dokumenata dozvoljeni su samo uz saglasnost i u skladu sa pravilima Instituta.

Primjena standarda

Član 16

(1) Primjena crnogorskih standarda i srodnih dokumenata je neobavezna.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako se tehnički propis poziva na crnogorski standard, takav standard je obavezan i primjenjuje se kao tehnički propis.

Usaglašenost

Član 17

Usaglašenost proizvoda, procesa i usluga sa crnogorskim standardima ili srodnim dokumentima vrši se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda s tehničkim zahtjevima.

VI. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 18

(1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše inspekcijski organi u okviru propisanih nadležnosti.

(2) Osim ovlašćenja iz stava 1 ovoga člana, nadležni inspektori mogu:

- uzimati uzorke proizvoda i dati ih na ispitivanje i ocjenu usaglašenosti,
- zahtijevati da se uklone nedopuštene oznake.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 19

Institut za standardizaciju Crne Gore nastavlja sa radom u skladu sa ovim zakonom i Odlukom o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore ('Službeni list Republike Crne Gore', broj 21/07).

Član 20

Jugoslavenski standardi ili srodni dokumenti čija oznaka je počinjala akronimom JUS i srpsko-crnogorski standardi ili srodni dokumenti čija oznaka je počinjala sa akronimom SCS, mogu se primjenjivati u Crnoj Gori do donošenja odgovarajućih crnogorskih standarda i srodnih dokumenata.

Član 21

(1) Jugoslavenski standardi (JUS) čija je primjena obavezna postaju neobavezni na dan usvajanja odgovarajućih tehničkih propisa, ako nijesu postali tehnički propisi.

(2) Svi standardi čija je primjena obavezna, osim standarda iz člana 16 stav 2 ovog zakona, postaju neobavezni danom pristupanja Crne Gore Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

Član 22

Danom stupanja na snagu ovog zakona neće se primjenjivati Zakon o standardizaciji ('Službeni list SCG', broj 44/05).

Član 23

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u 'Službenom listu Crne Gore'.

SU-SK Broj 01-892/5-07

Podgorica, 11. februara 2008. godine

Skupština Crne Gore

Predsjednik, Ranko Krivokapić, s.r